PODTATRANSKÝ KURIÉR

SPOLOČENSKO-EKONOMICKÝ OBČASNÍK

ROČNÍK 12 | Číslo 7 | 24. októbra 2022

Voľby 2022

Voľby do orgánov samosprávy obcí a voľby do orgánov samosprávnych krajov v roku 2022 sa budú konať v rovnaký deň a v rovnakom čase **v sobotu 29. októbra 2022 od 7.00 h do 20.00 h.** Občania budú voliť starostov a primátorov miest a obcí a poslancov do zastupiteľstiev. Súčasne budú voliť predsedu samosprávneho kraja a poslancov do krajského zastupiteľstva. V okrese Poprad budeme do PSK voliť 8 poslancov.

Slovensko na 1. mieste

Protest na podporu priorít Slovenskej republiky sa uskutoční 28. októbra 2022 na Hlavnom námestí v Košiciach. Hlavnými témami bude:

Plyn

Slovenská republika potrebuje zabezpečiť priame zmluvy s dodávateľmi plynu za čo najnižšie možné ceny na európskom trhu s plynom.

Elektrina

Slovenská republika potrebuje zmeniť systém rozdeľovania a platieb za elektrinu tak, aby sme neplatili sprostredkovateľom na burze, ale dodávali elektrinu priamo do našich domovov a firiem za nízke ceny.

Green deal

Začiatky krízy cien energií a pádu trhu s energonosičmi nie sú v ukrajinsko-ruskom konflikte.

Najväčší problém s energiami a ich cenami pochádza z plánu EÚ „Green deal", ktorý je v priamom spore so zákonmi fyziky a prírody a ako taký znásilňuje a mení zákony prírody.

Z histórie vieme, že takéto pokusy vždy končili fiaskom a zanechávali za sebou milióny mŕtvych.

Chudoba

Násilné presadzovanie „Green dealu" a dobrovoľné vzdanie sa lacných zdrojov energie nás už dnes vrhlo do energetickej chudoby. Tu nejde iba o zdroje z Ruska, Slovensko je sebestačné vo výrobe elektrickej energie.

Neexistuje dôvod, aby občania SR dotovali v cenách elektriny nemecké veterné elektrárne a iné pseudovedecké fyzikálne „experimenty". Napriek tomu, že sme schopní vyrobiť megawatt elektrickej energie za cca. 50 €, nakupujeme ju až 10 x drahšie.

Musíme vrátiť slovenskú elektrinu obyvateľom Slovenska za slovenské ceny. Slovensko je druhou najlesnatejšou krajinou v Európe. Podobne, ako v prípade elektriny, máme jedny z najvyšších cien dreva v EÚ, vrátane palivového dreva. Prírodné bohatstvo Slovenska a jeho energetické zdroje sú schopné zabezpečiť dôstojný život každého občana Slovenska.

Sloboda slova

Slobodu slova sme stratili v tzv. pandémii Covid-u. Dnes sme však svedkami toho, že odlišný názor od tzv. „mainstreamového" názoru, nie je iba marginalizovaný a potláčaný, ale už aj kriminalizovaný.

Sme svedkami úplného zlyhania médií ako „strážnych psov demokracie", ako aj deštrukcie samotnej demokracie a jej pilierov – zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci.

Všetky tri zložky, plus médiá, zlyhali počas „pandémie" Covid-u a dnes dokonca napomáhajú ochudobňovaniu Slovenska a postupnej strate slobody potláčaním a kriminalizovaním odlišných názorov.

◆◆◆

Viac k protestu SR na 1.mieste na zadnej strane.

Objednávateľ: Ing. Jaroslav Ščurka, MSc, Poprad *Dodávateľ: Podtatranský kuriér, Poprad, IČO 462 859 03*

Nová energia pre POPRAD

Vážení občania mesta Poprad!

Dovoľte mi, aby som Vám oznámil moju kandidatúru na poslanca nášho mesta. Narodil som sa v Poprade a prevažnú časť môjho života som žil v našom meste, až na pár výnimiek, kedy som študoval na VŠBM v Košiciach a na jazykovom štúdiu na UNF v Jacksonville, North Florida. Po návrate do Popradu som sa prepracoval do funkcie manažéra Reduty Celebration & Lux limo. V mladosti som reprezentoval mesto Poprad v ľadovom hokeji. Momentálne som profesionálny atlét crossfitu, kde reprezentujem mesto Poprad, Kežmarok @redscrewtrainings a, samozrejme, Slovensko v zahraničí. Čo sa týka mojej kandidatúry, rozhodol som sa tak preto, lebo by som rád prispel k rozvoju nášho mesta a priniesol novú energiu. Bez činu aj tá najkrajšia myšlienka ostáva bezcennou (Gándhí).

Hlavnými témami sú:

- Zastavenie rozpredávania pozemkov a nehnuteľností mesta Poprad bez možnosti vyjadrenia sa občanov
- Dostupné bývanie pre všetky generácie
- Parkovanie pre každého Popradčana a dostupnejšie parkovanie pre pracujúcich v centre
- Rekonštrukcia popradského námestia
- Rekonštrukcia a realizácia detských a športových ihrísk
- Obnovenie zelene a vytvorenie aspoň jedného pekného parku pre Poprad
- Kvalitná starostlivosť pre seniorov

Objednávateľ: Bc. Jaroslav Vajda, Sadová 37 A, Poprad *Dodávateľ: Podtatranský kuriér, Poprad, IČO 462 859 03*

Rozhovor o témach vážnych i nevážnych *s kandidátom na primátora mesta Poprad* ANTONOM DANKOM

Čím Vás obohatilo ostatné 4-ročné volebné obdobie?

Jednoznačne ďalšími skúsenosťami. Hovorí sa, že všetko zlé je na niečo dobré. Museli sme čeliť krízam, s ktorými sme sa doposiaľ v práci našej samosprávy nikdy nestretli. Či už ide o pandémiu koronavírusu, utečenecký exodus z Ukrajiny, materiálovú a v súčasnosti aj energetickú krízu. Boli sme postavení pred nečakané výzvy, na ktoré sme nemali k dispozíciu žiadnu metodiku. Museli sme prijímať rozhodnutia, konať za pochodu, pričom štát nám jednotlivé procesy viac skomplikoval, ako pomohol. Pre manažérov v samospráve to bola výzva, s ktorou sme sa v našom meste vysporiadali so cťou. Získaná skúsenosť je však pre mňa na nezaplatenie. Mám z čoho vychádzať v ďalších neistých časoch.

Podľa hodnotenia spoločnosti Transparency International Slovensko sa Poprad v transparentnosti prepadol na 59. miesto zo 100 hodnotených miest. Čo nám k tomu poviete?

V prvom rade, netreba takéto hodnotenia preceňovať. Ide o jednu z mnohých mimovládnych organizácií, ktoré odniekiaľ získavajú finančné zdroje na svoju činnosť a tým sa meria aj miera ich objektivity. Otázky zasielajú v hromadnom e-maili a náš bezpečnostný systém ich vyhodnotil zaradením do spamu. Preto sa niekedy nedočkali našich odpovedí, za čo nám strhli body – posledný krát v oblasti personálnej politiky. A hneď nastal pokles v tabuľke. Ale to, že v našej samospráve sme v roku 2019 vytvorili a uviedli do života systém proti korupcii podľa normy ISO 37001 ako prví na Slovensku, toto už Transparency International akosi nezaznamenala….

Ako vnímate prebiehajúcu volebnú kampaň v Poprade?

Nechcem sa veľmi vyjadrovať na adresu ostatných protikandidátov. Rozmýšľam len nad tým, či napr. dáme, ktorá postavila svoju kandidatúru na ohováraní hraničiacom s nenávisťou, takéto niečo pomôže. Otázku, či negatívne emócie priťahujú, alebo skôr odpudzujú, si musí zodpovedať po voľbách sama. Ak niekto láka ľudí na kávičku, čaj či buchtičku, posedenie v kaviarňach s občerstvením, aj to patrí ku koloritu volebnej kampane. Ako za prvej republiky, tak aj dnes. V Poprade jav doteraz nevídaný, ale za posledné týždne sme si už na to zvykli. Najviac zo všetkého ma však iritujú nezmysly na billboardoch, plané sľuby, zavádzanie verejnosti nesprávne interpretovanými číslami atď. Nerozumiem tomu, ako neskúsení ľudia, ktorí nikdy nepracovali v samospráve, dokážu samých seba vmanévrovať do roly akéhosi spasiteľa, záchrancu pred všetkými krízami sveta. A tak si viac ako inokedy hovorím – zachovajme si zdravý rozum!

Ovplyvnilo toto predvolebné obdobie aj Váš rodinný život?

Vôbec nie. Voľby, nevoľby, doma všetko beží v nezmenenom móde. Obidve deti sa venujú aktívne športu a to nám, rodičom, zaberie všetok voľný čas. Syn Dominik hrá hokej a preto ho chodievam povzbudiť nielen na domáce zápasy, ale keď sa dá, tak aj vonku. Dcéra Aurora trénuje voltíž a takmer všetok voľný čas trávi pri koňoch, čo znamená, že manželka i svokor ju musia do Hôrky a späť voziť takmer denne. Samozrejme, aj na preteky v rôznych mestách. Ale koniec každého dňa si užijeme s manželkou spolu prechádzkou s našimi tromi psami po Veľkej i Spišskej Sobote.

Objednávateľ: Anton Danko, Kuzmányho 5000/1, 058 01 Poprad
Dodávateľ: Podtatranský kuriér, s. r. o., Kysucká 3416/27, 058 01 Poprad
IČO: 462 859 03

Objednávateľ: Jozef Janiga, Tatranská Lomnica *Dodávateľ: Podtatranský kuriér, Poprad, IČO 462 859 03*

25 (k)rokov Školy umeleckého priemyslu

Škola umeleckého priemyslu v Kežmarku je progresívnou školou, ktorá zohľadňuje potreby trhu a prispôsobuje svoju edukačnú činnosť, aby jej odbory kráčali paralelne s dobou a spĺňali požiadavky modernej doby. Svojim študentom pomáha rásť v poznaní a rozvíjať ich talent tak, aby sa z nich stali úspešní kreatívni ľudia, ktorí budú prínosom pre spoločnosť.

Tento školský rok škola oslavuje svoje krásne jubileum 25 rokov. Čas, kedy treba bilancovať, obzrieť sa, ale aj plánovať, či nebáť sa snívať alebo meniť. Najkrajším a najsilnejším gestom, ktoré môžeme k úcte našej Alma mater prispieť je, ponúknuť jej priateľom, recipientom prierez toho, čo šikovné ruky a um tvorivých študentov priniesli v priereze času.

Samotný výber a rozvrhnutie diel Výstavy 25 (K)ROKOV je zrkadlom a prierezom tvorby umeleckého usporiadania jednotlivých odborov, ktoré na škole boli alebo v súčasnosti sú. Koncentrácia remeselnej priestorovej tvorby, úžitkových predmetov, klasických či experimentálnych techník maľovania, kostýmovej tvorby, fotografie, keramiky, multimédií či moderného podhľadu na dizajn a grafiku do jednej veľkej expozície prináša komplexný pohľad na život školy, ktorá oslavuje svoj najkrajší vek.

Nech motto „Umením meníme svet“ je pre všetkých, ktorí túto školu tvoria, boli alebo sú jej súčasťou, synonymom hodnôt a jedinečnosti, ktorú škola má. Všetko najlepšie a veľa úspešných (k) rokov. **(red)**

Zlaté slnko pre PPD Liptovská Teplička

Začiatkom októbra sa v Bratislave konal príjemný podvečerný event, s dôležitým významom pre slovenských výrobcov kvalitných remeselných potravín pre spotrebiteľov týchto produktov, ktorých bude, dúfame, v budúcnosti čo najviac. Na našu výzvu farmárom a výrobcom potravín do národnej súťaže Zlaté Slnko pod záštitou YEME plnochutné potraviny sa prihlásilo veľa výrobcov s takmer 230 produktami, ktoré porota poctivo hodnotila počas leta. 6. októbra 2022 si víťazi, výrobcovia jedinečných slovenských remeselných potravín, prevzali ocenenia v podobe Zlatého slnka, ktoré vytvorila sochárka Janka Brisudová Jana Galaxia Brisudova sculptor. Pilotný ročník sa uskutočnil v príjemnej srdečnej komornej atmosfére, bol tu priestor pre emócie aj nové kontakty, pretože sa stretli ľudia, ktorí potravinám rozumejú. A bol to skutočne zážitok. Veľmi sa tešíme z tejto súťaže, vďaka patrí YEME plnochutné potraviny a ich podpore farmárom, propagácii remeselných potravín. Všetkým oceneným prajeme veľa úspechov, ale aj vytrvalosti a síl aby pokračovali v tejto úžasnej a zároveň ťažkej tvrdej práci v neľahkej dobe a prinášali nám na stôl tie najlepšie delikatesy.

Osem sošiek Zlaté Slnko 2022 bolo odovzdaných v 7 sortimentných kategóriách – Mliečne, Lahôdky, Pekáreň, Špajza, Nealko, Alko, Káva a čaj a Skrytý poklad 2022.

Zlaté Slnko za Skrytý poklad získalo PPD Liptovská Teplička za Slovenskú bryndzu 1787 bio-raw.

Za zmienku stoja aj všetci, ktorí sa umiestnili na 2. a 3. mieste, pretože od prvého miesta ich delili desatiny bodov. Ak poznáte farmárov, výrobcov dobrôt z vášho mesta či obce, dajte im vedieť o Zlatom Slnku, nech ich je čo najviac a nech môžeme byť hrdí na naše produkty. **(pkr)**

Európska únia podporuje slobodné a nezávislé médiá

Nezávislé médiá sú verejným strážcom a základným pilierom demokracie a právneho štátu.

Ostatné roky sa v celej EÚ objavujú čoraz znepokojujúcejšie trendy v súvislosti so slobodou a nezávislosťou médií. Monitorovanie plurality médií z roku 2021 poukazuje na celkové zhoršenie situácie novinárov vo viacerých členských štátoch. Nezávislé médiá sú pritom verejným strážcom a kľúčovým pilierom demokracie. Musíme chrániť tých, bez ktorých by sa o transparentnosti nedalo hovoriť: novinárky a novinárov.

„Právo na informácie patrí k základným právam a slobodám. Nezávislé a slobodné médiá sú strážcom a základným pilierom demokracie. Sú rozhodujúce pri formovaní verejného života, tvorbe verejnej mienky, ale najmä pri vyvodzovaní zodpovednosti voči tým, ktorí sú pri moci. Európska únia je silným zástancom slobodných a nezávislých médií, pretože prispievajú k ochrane právneho štátu. Je neprípustné, aby štáty zasahovali do obsahu médií a aby štátni predstavitelia podnecovali nedôveru v nezávislosť a slobodu médií. Naopak, členské štáty EÚ majú povinnosť zaručiť novinárom priaznivé prostredie, chrániť ich bezpečnosť, nezávislosť, slobodu a pluralitu. Sú to práve členské štáty, ktoré nesú zodpovednosť za to, aby bola Únia bezpečným miestom pre novinárov. Na Slovensku bol nedávno zabitý pre svoju prácu novinár, a preto by politici a verejne činné osoby mali obzvlášť dbať o ich ochranu a moderovať verejné a neprijateľne zovšeobecňujúce vyjadrenia. Keď chránime slobodu médií, chránime aj našu vlastnú slobodu a demokraciu,“ hovorí Vladimír Šucha, vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku.

Rastúci počet fyzických, právnych a online hrozieb a útokov na novinárov a pracovníkov médií v posledných rokoch je znepokojujúcim trendom. Len v roku 2020 sme zaznamenali viac ako 900 útokov na novinárov naprieč Európskou úniou. Verbálne útoky na novinárov v minulosti odsúdila aj komisárka Jourová : *„Žiaden novinár by nemal zomrieť ani utrpieť ujmu pre svoju prácu. Novinárov musíme podporovať a chrániť; sú nevyhnutnou súčasťou demokracie. Pandémia ešte viac potvrdila kľúčovú úlohu novinárov pri informovaní. A zároveň naliehavú potrebu, aby sa verejné orgány starali viac o ich ochranu. Dnes žiadame členské štáty, aby podnikli rozhodné kroky a urobili z EÚ bezpečnejšie miesto pre novinárov.“* Členské štáty musia podniknúť rozhodné kroky a urobiť z EÚ bezpečnejšie miesto pre novinárov.

Európska únia je silným zástancom slobodných a nezávislých médií, ktoré sú garantom právneho štátu. Pre tento účel prijala Komisia sériu odporúčaní týkajúcich sa ochrany, bezpečnosti a posilnenia postavenia novinárov. Prostredníctvom každoročných správ o právnom štáte zároveň pravidelne monitoruje dianie v oblasti zachovávania slobody médií v členských štátoch. Ochranu médií zabezpečí tiež novoprijatý Európsky akt o slobode médií, ktorý predstavuje posilnený súbor pravidiel na ochranu plurality a nezávislosti médií v EÚ. Vychádza zo správ Komisie o právnom štáte a z revidovanej smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, v ktorej sa stanovuje celoúnijná koordinácia vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa audiovizuálnych médií. Akt vychádza aj z aktu o digitálnych službách a aktu o digitálnych trhoch, ako aj z nového Kódexu postupov proti šíreniu dezinformácií. Je súčasťou úsilia EÚ v rámci presadzovania demokratickej účasti, boja proti dezinformáciám a podpory slobody a plurality médií v zmysle akčného plánu pre európsku demokraciu.

EUROPE DIRECT
Poprad

Spod hladiny plies vylovili vyše sto kíl odpadu

Do štyroch tatranských plies sa v posledný septembrový deň aj napriek vytrvalému dažďu ponorili potápači, aby z nich v rámci 29. ročníka akcie Čisté vody vylovili neporiadok po letnej turistickej sezóne. Spod hladiny vytiahli celkovo 112 kilogramov odpadu.

Do Štrbského, Popradského, Velického a Nového Štrbského plesa sa tento rok zanorilo dokopy 49 potápačov. Najväčšie množstvo neporiadku vylovili zo Štrbského plesa. Jeho dno odbremenilo 22 potápačov o celkovo 82,5 kilogramu odpadu. Vo vreciach končili najmä plastové poháriky, obaly z potravín či sklenené fľaše, našiel sa však aj stavebný odpad. Na brehu sa ocitlo hneď niekoľko kuriozít. Medzi nimi boli napríklad tri kovové tyče, ktoré pravdepodobne kedysi slúžili na rozbíjanie ľadu, závoj nevesty, odznak s tatranskou tematikou, minca v hodnote sto forintov, hrebeň, dron i topánka.

Najmenej neporiadku bolo v Novom Štrbskom plese, odkiaľ šiesti potápači vytiahli štyri kilogramy smetí. Ďalších 9,5 kilogramu odpadu skončilo na brehu Velického plesa, kam sa zanorilo osem dobrovoľníkov. Z Popradského plesa trinásti potápači vylovili celkovo 16 kilogramov neporiadku. Pôvodne mali vyčistiť i zatopený kameňolom v popradskej mestskej časti Kvetnica, avšak napokon sa aj vzhľadom na počasie rozhodli uprednostniť plesá.

„Ani po dvojročnej pauze sme neboli nemilo zaskočení množstvom odpadu, ktorý sa dnes podarilo dobrovoľníkom z plies vytiahnuť. Potvrdil sa trend posledných rokov, že spravidla ide o neporiadok staršieho dáta a nový odpad pribúda len sporadicky. Aj váha ukázala približne rovnaké číslo ako pred troma rokmi, keď sme naposledy čistili plesá hromadne,“ zhodnotil 29. ročník akcie Čisté vody jej koordinátor Peter Spitzkopf zo Správy Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici, ktorá je hlavným organizátorom podujatia.

Akcia Čisté vody je súčasťou Medzinárodného festivalu potápačských filmov, ktorého 37. ročník odštartoval na Štrbskom Plese. O Grand Prix rozhodne porota a návštevníci spoznajú aj meno TOP fotografa, ktorý získa ocenenie za autorské portfólio. Takisto vyhodnotia najúspešnejšieho účastníka akcie Čisté vody 2022. **(mpá)**

V rámci iniciatívy Ministerstva životného prostredia SR Čisté Slovensko, ktorej hlavným cieľom je zbierať voľne pohodený odpad v prírode, zabezpečila Správa Národného parku Slovenský raj so sídlom v Spišskej Novej Vsi v dňoch 23. – 24. septembra 2022 čistenie územia NP Slovenský raj vo viacerých lokalitách.

V rámci celej iniciatívy sa do akcie zapojilo cca 300 dobrovoľníkov a vyzbieralo sa viac než 100 vriec odpadu a rôzny nadrozmerný odpad z viacerých lokalít na území NP Slovenský raj. Odpad z turistických chodníkov zbierali tradične skautky a skauti zo skautských zborov zo Spišskej Novej Vsi, Popradu, Levoče, Vydrníka a Svitu. Vyzbierali cca 8 vriec odpadu z turistických chodníkov v severnej časti NP Slovenský raj. Ďalšími desiatkami vriec prispeli školáci, vodáci, dobrovoľní ochrancovia prírody a ďalší dobrovoľníci z lokalít Čingov, Hrdlo Hornádu, Stratenská Píla, Stratenský kaňon a Dobšinská Ľadová Jaskyňa. Podstatne viac odpadu sa vyzbieralo na ďalších lokalitách so sústredeným odpadom, napríklad v lokalite Popová v spolupráci s obcou Vernár. Najhoršia situácia bola v lokalite Štryker medzi časťami obce Hrabušice Majer a Píla, kde sa podarilo z lesného porastu vytiahnuť zhruba polovicu odpadu, nahromadeného tam občanmi za posledné roky. Sem sa budú musieť brigádnici vrátiť ešte raz. Údaje o množstve vyzbieraného odpadu budeme ešte spresňovať podľa hlásenia pracovníkov z jednotlivých úsekov.

Správa NP Slovenský raj

Angela Františková – nová primátorka pre Poprad:

„Popradčania platia účty zločineckému uskupeniu. Po voľbách by to malo byť presne naopak.“

Roky zastávam funkciu, ktorej náplňou je kontrola dodržiavania všeobecne záväzných predpisov pri výkone právomocí niekoľkých obcí v podtatranskom regióne. Novou skúsenosťou a novým rozmerom mojej práce hlavnej kontrolórky sa však stali až nedávne zistenia. Vyplynuli z analýzy postupov mesta pri odpredaji bývalých Dukelských kasární, o ktorú ma požiadala skupina cieľavedomých občanov. Oslovili ma s tým, že disponujú dôkazmi o tom, že mohlo dôjsť k mnohonásobnej trestnej činnosti súčasného vedenia mesta Poprad. Za získanie nimi nazhromaždených dôkazov som mala „zaplatiť“ tým, že zaujmem postoj nezávislého odborníka - kandidáta, ktorý o svojich zisteniach nebude mlčať. Na úvodnú otázku, prečo sa so svojimi podozreniami už skôr neobrátili na príslušné orgány, prípadne OČTK, odpovedali stroho: „Veď práve to robíme celé roky.“ Následne moju e-mailovú schránku začali zaplavovať nevybavené, odmietnuté, alebo odložené podnety a žiadosti adresované Mestskému úradu Poprad, ako aj rade ďalších správnych orgánov vrátane OČTK. Spočiatku sa mi zdalo priam neuveriteľné, že by miestne, krajské, ale aj ústredné orgány mohli vo verejnom záujme takto koordinovane a systematicky „nekonať“ počas celého obdobia 2018 - 2022. Z obsahu listín upozorňujúcich na nedostatky pri hospodárení mesta s majetkom jeho obyvateľov som ale nevyčítala dôvod, pre ktorý boli oslovené inštitúcie neochotné spoľahlivo preskúmať skutkový stav. Keď ma v podobnej veci začali kontaktovať aj iné aktívne skupiny občanov s poukazom na problémy ohľadne územnoplánovacej a povoľovacej činnosti stavebného úradu Poprad, uvedomila som si, že situácia je vážna. Že sa tu pohybujeme na veľmi tenkom ľade...

Kontaktovali ma občania preukazujúci nečinnosť mesta pri probléme realizácie výstavby na rohu ul. SNP a Hurbanova Poprad Veľká. Dotknutí účastníci písomne podali pripomienky a námietky k danému rozhodnutiu a zástavbe a zároveň podnet na prešetrenie podmienok ÚP mesta Poprad pri uvedenej výstavbe. Obyvatelia žiadali, aby boli dodržané určené podmienky územného plánu pre zástavbu v danej lokalite, ktoré projektant pri vypracovaní projektovej dokumentácie nedodržal. Podnet bol doručený primátorovi 8. 2. 2022, ale do dnešného dňa nebolo spolu podpísaným 56 občanom odpovedané a v nezákonnej výstavbe sa pokračuje. Dotknutí občania sa domáhali svojich práv, podali voči rozhodnutiu o umiestnení stavby odvolanie a námietky. Z dôvodu, že takúto stavbu neumožňuje ÚP a touto výstavbou je znehodnotené celé okolie nízkopodlažnej zástavby rodinných domov, ktoré je zatienené. Ich nehnuteľnosti tak strácajú na hodnote... Žiaľ, aj v tomto prípade záujmy investora sú povyšované nad verejné záujmy.

Kocky sú hodené. Na ťahu bol hlavný podozrivý

Prísľub preskúmať dostupné materiály týkajúce sa nevýhodného odpredaja Dukelských kasární, ktorý som pred voľbami zložila občanom, vyústil do môjho podnetu podaného na Okresnú prokuratúru v Poprade dňa 05.10.2022. Splniť si svoju ústavnú povinnosť ohlásením podozrení na nezákonnú činnosť, ktorej prešetrenie môže trvať celé mesiace až roky, je jedna vec. Druhou je hľadať účinný spôsob ako získať odpovede na zásadné otázky voličov v blížiacich sa komunálnych voľbách. (Prioritne však tie, ktoré poukazujú na organizovanú trestnú činnosť).V presvedčení, že objasniť okolnosti omisívnych postupov mesta v procese schvaľovania majetkových prevodov by mal dostať šancu ten, kto za ich zákonnosť priamo zodpovedá, som 8. 10. 2022 primátorovi mesta a kandidátom adresovala pozvánku na spoločné verejné stretnutie pred kamerami TV Poprad (video-pozvánka: https://www.youtube.com/watch?v=xwEul0PUPWE). V reakcii na túto pozvánku som obdržala list. V ňom Ing. Anton Danko odmietol akúkoľvek verejnú aj neverejnú diskusiu, keďže ma nepovažuje za „relevantnú protikandidátku“. Podľa jeho vlastných slov by mu „bolo trápne diskutovať s niekým, kto klame, lebo (v skutočnosti) chce život v Poprade ovplyvňovať z Batizoviec“. Priznám sa, že rozhodnutie oficiálne odmietnuť súčinnosť mestských médií pri objasňovaní závažných podozrení na viaceré majetkové podvody samosprávy desiatkam tisíc voličov z dôvodu miesta trávenia voľného času a rodinného života vyzývajúcej kandidátky a bývalej prednostky Mestského úradu v Poprade, som prijala len ako úsmevné odľahčenie vskutku vážnej situácie.

Hovoriť o sporných rozhodnutiach súčasného vedenia mesta je TABU. Dokedy?

To, že sa k podozreniam na niekoľko-miliónové škody vzniknuté Popradčanom nechce pred voľbami vyjadrovať kandidujúci páchateľ, je „normálne“. Legitimovať mlčanie všetkých kandidujúcich oponentov tejto „normálnosti“ je však podstatne ťažšie. Najmä ak zabúdame, že nepísaná dohoda o vzájomnom neútočení kandidátov sa v podmienkach prebujnenej kriminality stáva dvojsečnou zbraňou. Jeden koniec (iba dočasne) chráni samotných kandidátov pred proti-útokmi zo strany súperov. Druhý je však celú dobu namierený proti doslova nič netušiacim občanom. Napriek tomu, že opoziční uchádzači kritizujú spôsob, akým za peniaze daňových poplatníkov mestské médiá „prikrmujú“ obyvateľstvo spravodajstvom o neomylných rozhodnutiach osvieteného diktátora podozrivého z organizovaného zločinu,; máme strach ponúknuť našim občanom alternatívny zdroj informácií, ktoré by voličovi priblížili realitu, nie fikciu prehlušenú dojmami z vianočného svetelného znečistenia.

Pokračovanie na 8. strane

Zamestnanci poslali výzvu ministrovi zdravotníctva

Zamestnanci Národného ústavu tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie (**NÚTPCHaHCH) Vyšné Hágy vyzvali ministra zdravotníctva SR MUDr. Vladimíra Lengvarského MPH k urýchlenému osobnému stretnutiu v ústave. Ako vyplýva z výzvy, zamestnanci nerozumejú rozhodnutiam za posledné mesiace, ktoré sa udiali v súvislosti s našim ústavom.**

„So znepokojením a obavami sledujeme personálne zmeny na poste štatutárneho zástupcu – riaditeľa Národného ústavu tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy.

V období posledných 6 mesiacov je to v poradí už štvrtý riaditeľ tohto ústavu.

S nevôľou sme prijali informáciu o odvolaní Ing. Jozefa Poráča, MPH, ktorý tento ústav viedol 15 rokov ako riaditeľ (neskôr generálny riaditeľ) a doslovne ho vyviedol z dna dlhov, hrozby exekúcií, súdnych konaní a statusu nie príliš spoľahlivého obchodného partnera – do sveta stability, finančnej prosperity, dobrého mena nielen pre obchodných partnerov, ale najmä pacientov, pre pomoc ktorým je tento ústav určený. Aj my, ako zamestnanci ústavu, sme zvládali pracovné vyťaženie a nové výzvy ľahšie v prostredí, v ktorom vládne čestnosť, spoľahlivosť, súdržnosť. Ústav bol prosperujúci, s jasnou víziou do budúcnosti.

Ďalej od 7. 4. 2022 ste prechodne poverili vedením ústavu primára KAIM MUDr. Petra Šterbáka. Od 1. 6. 2022 ste vedením ústavu poverili manažéra so skúsenosťami v zdravotníctve Ing. Rodáka, ktorý predtým pracoval v nemocnici vo Svidníku ako riaditeľ. Túto pozíciu zanechal, aby na základe Vašej ponuky viedol ústav. Aj za krátky čas 4 mesiacov preukázal odbornosť, profesionalitu, manažérske zručnosti, zodpovednosť, je to človek, ktorý verí svojim schopnostiam a dôveruje svojmu tímu.

Dňa 7. 10. 2022 sa na základe výberového konania na MZ SR zo dňa 29. 9. 2022 stáva novým riaditeľom MUDr. Lukáš Kokorák, PhD., MBA, ktorý podľa našich informácií doposiaľ žiadnu nemocnicu neriadil.

Ako je možné, že na úspech v tomto výberovom konaní postačilo 154 bodov, keď podľa Vašej Smernice MZ SR (z 27. 5. 2017 v znení neskorších dodatkov) o výberovom konaní na obsadenie miesta vedúceho zamestnanca, ktorý je štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu štátnej príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR, je potrebných minimálne 165 bodov?

My, zamestnanci ústavu, uvedomujúc si vážnosť situácie vzhľadom k ekonomickej, energetickej a personálnej kríze si myslíme, že ústav by mal riadiť skúsený manažér. Naviac referencie MUDr. Kokoráka z predchádzajúcich pracovísk sú rozporuplné.

Národný význam ústavu je nespochybniteľný, nakoľko ústav disponuje tímom skúsených špecialistov v odbore pneumológia a ftizeológia, hrudníková chirurgia, anesteziológia a intenzívna medicína, oftalmológia, rádiodiagnostika, mikrobiológia, biochémia, patologická anatómia, intervenčná bronchoskopia.

V dnešnej turbulentnej dobe zvlášť v rezorte zdravotníctva, vyššie uvedenými krokmi destabilizujete prosperujúcu nemocnicu, kde sa stráca kontinuita vedenia, naopak vzniká nemožnosť dlhodobého plánovania a rozvoja tohto ústavu. Uvedené má negatívny vplyv na psychiku zamestnancov a ich výkonnosť v práci.

Touto cestou Vás, p. minister, žiadame o urýchlené osobné stretnutie na pôde nášho ústavu najneskôr do 12. 10. 2022, aby ste vysvetlili zámery, aké máte s týmto ústavom do budúcna v mene všetkých zamestnancov Národného ústavu tuberkulózy,

pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy.“

Ministerstvo zdravotníctva sa k výberovému konaniu na obsadenie miesta riaditeľa - štatutárneho orgánu vyjadrilo v tom zmysle, že výberová komisia zhodnotila výsledok výberového konania a z dvoch uchádzačov, ktorí vyhoveli stanoveným požiadavkám (na základe sumárneho súčtu bodov) odporučila do funkcie MUDr. Lukáša Kokoráka, PhD., MBA so 154 bodmi. Na našu otázku, kedy a či sa minister stretne so zamestnancami ústavu, do uzávierky novín odpovedala Mgr. Petra Lániková, hovorkyňa MZ SR: ***„Pán minister zdravotníctva sa plánuje stretnúť so zamestnancami Národného ústavu vo Vyšných Hágoch osobne. O termíne budeme médiá včas informovať, následne sa vyjadríme k celej situácii.“*** **(pkr)**

Diamantové ocenenie pre levočskú neurológiu

Neurologické oddelenie Nemocnice AGEL Levoča opäť získalo pod vedením primára MUDr. Ladislava Gurčíka, PhD. najvyššie diamantové ocenenie ESO ANGELS AWARDS 2021. Toto ocenenie je udeľované za vysokokvalitnú liečbu a manažment pacientov v cievnou mozgovou príhodou.

Pod úspech Neurologického oddelenia levočskej nemocnice sa podpísalo najmä vedenie oddelenia a tím zdravotníkov, ktorý sa profesionálne a svedomito denno-denne stará o pacientov a poskytuje najlepšiu možnú zdravotnú starostlivosť. Oddelenie toto ocenenie nedostalo prvýkrát a udelené mu bolo už v roku 2018. „Na našom oddelení bolo počas uplynulého roka hospitalizovaných 2373 pacientov. Najčastejšou príčinou hospitalizácie sú akútne cievne mozgové príhody, bolestivé syndrómy pri ochoreniach medzistavcových platničiek, dekompenzovaná epilepsia, nádory mozgu či roztrúsená skleróza,“ hovorí o typoch ochorení liečených na neurologickom oddelení primár MUDr. Ladislav Gurčík.

Neurologickému oddeleniu bolo po vyhodnotení dát z roku 2021 udelené ocenenie od Európskej organizácie pre cievne mozgové príhody. European Stroke Organization – ESO oddeleniu priznala diamantový status pre liečbu cievnych mozgových príhod. „Hlavným cieľom pri liečbe je minimalizovať časové straty, najmä ústavnej diagnostiky a liečby do podania lieku rozpúšťajúceho krvnú zrazeninu v mozgovej tepne, ako aj do indikovaného transportu pacienta k endovaskulárnej liečbe,“ ozrejmuje primár oddelenia MUDr. Gurčík.

„Tímu neurologického oddelenia, od vedenia až po všetkých ostatných zamestnancov, ktorí sa podieľajú na procese starostlivosti o pacientov, patrí obrovská vďaka a obdiv. Skvelý tím, ktorý je na tomto oddelení vybudovaný, preukazuje vynikajúce výsledky svetovej úrovne. Pacienti sa na oddelení môžu spoľahnúť na profesionalitu a vysokú odbornosť poskytovanej zdravotnej starostlivosť počas hospitalizácie, ambulantnej starostlivosti a ústavnej zdravotnej starostlivosti,“ dodáva riaditeľ levočskej nemocnice Ing. František Lešundák.

Mgr. Martina Pavliková

Letné vlaky zaznamenali rekord

Letné vlaky opäť dokázali, že Slováci obľubujú prírodné a kultúrne pamiatky svojej krajiny a podporujú domáci turizmus. Tomu aj tento rok výrazne napomohli vlaky Železničnej spoločnosti Slovensko (ZSSK).

Dôkazom je počet prepravených cestujúcich letnými vlakmi v období od 11. 6. do 11. 9. 2022. Bolo ich presne 43 376. Pre porovnanie, v roku 2021 letnými vlakmi cestovalo bezmála 42 000 cestujúcich, v roku 2020 ich bolo 23 000. Letné vlaky sa prevádzkujú od roku 2020. Tohto roku išlo o 10 liniek naprieč celým Slovenskom, pričom tradičnými trasami boli spojenia do Muráňa, na Červenú Skalu či do obľúbenej Banskej Štiavnice. Najpopulárnejšie spojenie v rámci leta 2022 bolo na východnom Slovensku. Na linke Košice – Stará Ľubovňa sa odviezlo vlakmi ZSSK viac ako 12 100 cestujúcich. Druhé miesto v obľúbenosti získala linka Zvolen – Banská Štiavnica s viac ako 7 100 pasažiermi. Asi 6 000 ľudí sa prepravilo na trase Prešov – Stakčín. Tohtoročnou novinkou bolo spojenie Zvolen – Štúrovo, ktoré naplnilo očakávania ZSSK počtom cca 1 300 cestujúcich.

Myšlienka letných vlakov ako podpora turizmu naprieč Slovenskom, obzvlášť na ťažšie dostupné či odľahlejšie miesta a pamiatky, dopomohla aj vďaka spolupráci s portálom cestovného ruchu Slovakia Travel, Krajskými organizáciami cestovného ruchu (KOCR) a koordináciou verejnej dopravy spoločne so samosprávnymi krajmi k zvýšenému záujmu cestovania a k udržaniu ľudí v jednotlivých regiónoch. Dobrou správou pre priateľov letných vlakov je, že vďaka objednávke z MDV SR, budú v roku 2023 určite ďalej prevádzkované najúspešnejšie linky: Košice – Stará Ľubovňa, Košice – Bardejov či Prešov – Stakčín. Zároveň sa v priebehu roku 2023 očakávajú rokovania o letných vlakoch, ktoré sú vedené do odľahlejších a menej známych regiónov. **Tomáš Kováč**

Návštevnosť galérií v PSK

V galériách Prešovského samosprávneho kraja zaznamenali úspechy a mimoriadny záujem letný denný tábor pre malých umelcov aj tvorivé dielne. Významným bol výstavný multimediálny projekt o divadle, výtvarnom umení a filme venovaný umelcovi Františkovi Liptákovi – Fero Lipták Vedľajšie účinky, ktorého súčasťou bolo vystúpenie TeatroTatro, beseda s Martinom Šulíkom, Ľubomírom Feldekom a ďalšími umelcami v Tatranskej galérii v Poprade. Krajskú galériu v Prešove a Tatranskú galériu v Poprade navštívilo spolu počas leta vyše 16-tisíc ľudí. **(red)**

► Na prelome septembra a októbra si Stará Ľubovňa pripomenula 730. výročie prvej písomnej zmienky, ktoré bolo spojené aj s tradičným 29. Ľubovnianskym jarmokom. Návštevníci si históriu mesta pripomenuli výstavou Sedem storočí starej Ľubovne v prameňoch, ktorá bola súčasťou Námestia remesiel.

Zatajení Slovania prvých storočí

Viete, že sme boli okradnutí o 500 rokov našej histórie? Ako je to možné? Prisťahovali sa Slovania do strednej Európy a na Balkán až v niekedy v 6. – 7. storočí, ako tvrdí oficiálna historiografia? A kde sídlili dovtedy, keď podľa historikov „odrazu" doslova zaplavili obrovskú oblasť Európy od Baltiku až po Jadran, a na západe až po Rýn? Odpoveď, že asi v močaristých oblastiach ukrajinskej Pripjate, je skutočne neuveriteľná!

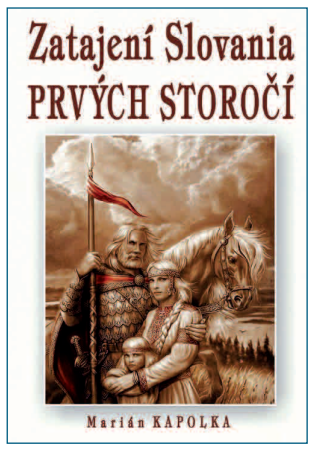

A tieto šíre priestory vraj predtým obývali bojovné kmene „nemeckých" Germánov. Ako mohli tí zaostalí Slovania vytlačiť z ich sídiel dobre vyzbrojených Germánov? Uskutočnilo sa vôbec také sťahovanie národov v 5. – 6. storočí? Vymenilo sa kompletne obyvateľstvo na ploche asi 2-och miliónov km2? O tom niet v starých prameňoch ani slovíčka! Ako to teda bolo? Skutočne bol prvým vládcom slovanských národov v našich končinách až kráľ Samo počiatkom 7. storočia? A čo bolo predtým?

Dnes sa čoraz jasnejšie ukazuje, že takýto model dejín je falošný a skreslený! Predkladáme vám dôkazy početnej skupiny dejepiscov z 18. - 19. storočia, ako i od bádateľov zo súčasnosti, že ide len o účelové „nemecké klamstvo" – pangermanizmus, ktoré sa umelo udržuje v historiografii až do dnešných dní.

Poctivý výskum ukazuje, že Germáni - údajne „nemeckého" pôvodu, boli vlastne Slovania. A preto aj prvé storočia letopočtu v našich krajoch nepatria „Nemcom", ale našim priamym slovanským predkom. Patríme medzi starobylé národy a mali by sme byť hrdí na svoj pôvod a dejiny.

V roku 2020 vydavateľstvo Eko-konzult vydalo knihu Mariána Kapolku z Vyšných Hágov pod názvom Zatajení Slovania prvých storočí, ktorá bola v predaji od 16. novembra 2020. Kniha sa vypredala a tak sme teraz urobili jej dotlač s rovnakým názvom Zatajení Slovania prvých storočí s podtitulom Kráľovstvá slovanských Kvádov.

Marián Kapolka je autorom ďalších 4 kníh, ktoré sú už tiež vypredané alebo skoro vypredané. (pkr)

Róbert Švec: Slovensko potrebuje štátnikov a silných vodcov

Dámy a páni! Možno sa niektorí z vás čudujú, že nekomentujem súčasné udalosti, ktoré sa odohrávajú na slovenskej politickej scéne. Nekomentujem, pretože nie je čo vecne komentovať. Je to veľké a špinavé divadlo za peniaze slovenských daňových poplatníkov, teda nás všetkých.

A bitka poslankýň NR SR v nočnom bare a hlasovanie Fica a jeho kumpánov, okrem iného, aj za vstup Fínska a Švédska do zločineckej organizácie NATO, sú len čerešničky na nechutnej a ešte k tomu aj pokazenej torte s visačkou - liberálna demokracia.

Konštatujem, že v praxi sa napĺňa to, čo dlhodobo komunikujeme, že pre vládnych zločincov sú záujmy slovenských ľudí na poslednom mieste, že z nášho štátu sa stala nesvojprávna kolónia a že súčasná parlamentná opozícia, česť výnimkám, je v tom namočená dlhodobo až po uši.

Namiesto toho, aby som komentoval to, čo sa už komentovať ani nedá, skonštatujem, že naša vlasť potrebuje štátnikov a silných vodcov, ktorí majú „gule" politické a ktorí vyženú túto luzu vládnu a aj opozičnú na smetisko dejín a obnovia poriadok, a proslovenské smerovanie nášho štátu dovnútra aj navonok.

Slovensko potrebuje vo vedení rozumných a zodpovedných vlastencov, ľudí, ktorí okrem okamžitých krokov na vnútorné obnovenie nášho štátu budú mať aj dlhodobú víziu Slovenska.

Súčasný zločinecký režim - liberálna demokracia sa vyčerpal, uvrhol Slovensko do chaosu, biedy, utrpenia, bordelu, neistoty a preto musia nastúpiť lekári, politickí lekári, ktorí náš štát postavia opäť na nohy, spoločne s vami.

Áno, Slovensko potrebuje, aby ho viedli ľudia Slovenského Hnutia Obrody, ľudia, ktorí svojou dlhodobou prácou dokazujú, že sa nenechajú zastrašiť a ani kúpiť, a že majú jasnú a pevnú proslovenskú orientáciu.

A čím skôr si to uvedomia Slováci, ktorí ešte stále naivne veria v teóriu menšieho zla a prepadnutého hlasu, tým lepšie pre našu slovenskú súčasnosť a budúcnosť!

Autor článku Róbert Švec je politológ a predseda Slovenského Hnutia Obrody.

Sektorová konferencia o gastronómii

Spojili sa školy, prevádzky a lokálni producenti

Témou sezónnosť-lokálnosť-udržateľnosť v gastronómii sa zaoberali aktéri sektorovej konferencie, ktorú zorganizoval Prešovský samosprávny kraj. Netradičná konferencia hostila opäť nielen odborníkov vo svojom fachu, ale aj žiakov z gastronomických škôl a lokálnych výrobcov.

Variť z lokálnych, sezónnych surovín a bezodpadovo. To bola téma ďalšej sektorovej konferencie v rámci Národného projektu Zlepšenia stredného odborného školstva v Prešovskom kraji. Interaktívna konferencia štylizovaná ako „ranná šou", kde sa prelínala panelová diskusia odborníkov s komentovaným varením známeho šéfkuchára Jaroslava Bachledu, sa uskutočnila vo štvrtok 22. septembra v Hniezdnom (okr. Stará Ľubovňa).

Prvý deň bol ukážkou toho, že keď sa spoja školy, prevádzky a lokálni producenti, tak sa dá variť nielen kvalitne, chutne a atraktívne, ale do gastronómie sa dá vniesť aj lokálnosť, sezónnosť a udržateľnosť. Presne toto by sa malo pretaviť do vzdelávania na našich stredných školách s gastronomickým zameraním. Pretože len úzkou spoluprácou všetkých týchto troch subjektov sa podarí dosiahnuť želaný výsledok.

Na podujatí sa predstavilo aj šesť školských tímov z Prešovského (4) a Žilinského samosprávneho kraja (2), ktorí si zmerali sily vo varení mäsitého a bezmäsitého jedla pod dohľadom skúsených šéfkuchárov. Podmienkou bolo, aby do svojich pokrmov zakomponovali surovinu z tzv. mystery boxu.

V panelovej diskusii vystúpili odborníci z gastronomického odvetvia, ktorí sa venovali udržateľnosti nielen v prevádzkach, ale aj na školách, legislatíve, obsahu vzdelávania, výberu partnerov na spoluprácu či skúsenostiam z praxe.

Súčasťou konferencie bola prezentácia regionálnych producentov zo Spiša, ktorí predstavili remeselné sirupy, pivo, sypané čaje, mäsové a syrové výrobky, destiláty, mliečne výrobky, zeleninu, ale aj chilli produkty. Okrem iného sa prezentoval i color latte art s degustáciou kávy.

V poradí štvrtá sektorová konferencia na tému 3D tlač sa uskutočnila koncom septembra v Poprade. Jej súčasťou bola prezentácia najmodernejších 3D tlačiarní, 3D skenerov a prístrojov na tvarovanie plastov. **(psk)**

Odborná a kvalitná práca

Reštaurátori Štátneho archívu v Prešove, špecializované pracovisko Spišský archív v Levoči, zreštaurovali v roku 2022 tri dokumenty z fondov Štátneho archívu v Prešove, pracovisko Archív Poprad a opäť odviedli odbornú a kvalitnú prácu. Dva z dokumentov pochádzajú z časovej kapsule, ktorá bola náhodne nájdená pri rekonštrukcii Reduty v Kežmarku dňa 14. júla 2021 v sklenenej fľaši, do veže budovy boli uložené v roku 1817. Dokumenty zreštauroval Martin Petrinec. Vykonal dezinfekciu, mechanické očistenie dokumentov, texty zafixoval fixačným činidlom, celoplošne očistil demineralizovanou vodou s benátskym mydlom a neutralizoval v roztoku, doplnil chýbajúcu papierovú hmotu a dokumenty lisoval do úplného vysušenia. Reštaurátor Peter Petrisko zreštauroval cirkevno-školský protokol Evanjelickej a. v. cirkvi v Hranovnici z rokov 1867 – 1880. Protokol bol značne poškodený ohňom, uskladnením v nevyhovujúcich podmienkach a neodbornou manipuláciou u pôvodcu. Kniha bola dezinfikovaná, rozobraná na listy, očistená od nánosov prachových nečistôt a plesní, listy boli očistené v roztoku, neutralizované, chýbajúce časti listov doliate papierovinou a vylisované, listy zošité a vyhotovené boli lepenkové dosky. *(red)*

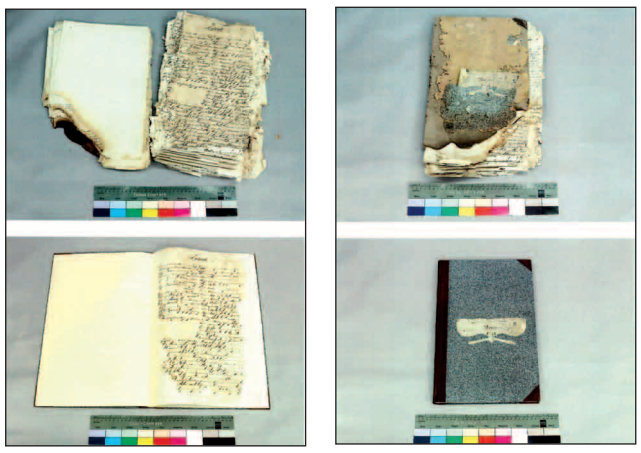

Výstava ovocia a zeleniny

Mestskú výstavu ovocia a zeleniny, po dvoch rokoch vynútenej prestávky, zorganizoval v dňoch 21. - 23. septembra 2022 výbor Okresnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov, v spolupráci s mestskými ZO SZZ Štokava I, Breziny, Máj, Štokava II a členmi Klubu dôchodkov vo Svite.

Do tohtoročnej výstavy sa zapojilo 67 mestských záhradkárov, 8 prídomových a 12 záhradkárov z okolitých obcí. Celkovo mohli návštevníci obdivovať 156 exponátov, z toho 72 jabĺk z 24 odrôd. Medzi zaujímavé bola v ankete vybraná Ačokča (uhorkopaprika), ale aj vylamovacia paradajka F. Mlynarčíka. Medzi liečivkami Borax lekársky, ale aj Ginko beloba od J. Kovalíka.

V dnešnej dobe už nie je nič výnimočné pod Tatrami dopestovať rôzne druhy hrozna, broskyne a marhule. V anke-te bola vyhlásená najkrajšia tekvica Goliáš s váhou 37 kg, ktorú vypestoval Jozef Kalakaj, herbáre zo ZŠ Liptovská Teplička, rôzna kuchynská zelenina, veľké zemiaky, biele reďkovky. Veľký ohlas mali aj dopestované marhule v spádovej obci Batizovce od prídomového pestovateľa Miroslava Čajku. **(red)**

Objednávateľ: PaedDr. Vladimír Lajčák, PhD, Poprad *Dodávateľ: Podtatranský kuriér, Poprad, IČO 462 859 03*

Európsky týždeň mobility v krajoch

Počas Európskeho týždňa mobility zorganizovali KSK a PSK v spolupráci s IDS Východ aj 2. ročník iniciatívy 10 000 PRE ZDRAVIE. Cieľom aktivity bolo, aby východniari urobili od 16. do 22. septembra aspoň 10 000 krokov denne. Následne sa mohli zapojiť do súťaže o vecné ceny. Tohtoročnou novinkou bolo, že súťaž prebiehala v dvoch kategóriách: dospelí a žiaci do 18 rokov. V Prešovskom kraji vyhrala žiačka Obchodnej akadémie v Starej Ľubovni, ktorá urobila 123 907 krokov a v Košickom kraji bol víťazom žiak Strednej priemyselnej školy dopravnej v Košiciach, ktorý urobil 92 213 krokov.

Účastníci napokon spolu nachodili počas týždňa trvania aktivity takmer 7 miliónov krokov. Touto aktivitou kraje chceli motivovať obyvateľov, aby využívali pešiu chôdzu pravidelne. a zaradili ju k svojim každodenným činnostiam. Prínosom je, že k dennodennej chôdzi boli motivovaní aj mladí ľudia, pre ktorých je pohyb tak veľmi dôležitý. Počas Medzinárodného dňa bez áut sa autobusmi odviezli aj noví cestujúci, ktorí si tak vyskúšali verejnú dopravu ako lacnejšiu alternatívu oproti jazde osobným autom na preplnených cestách.

Súťažiaci, ktorí urobili najviac krokov, budú odmenení vecnými cenami. Víťazi získali kolobežku, súťažiaci na druhom mieste si zas odniesli smart hodinky. Cena pre účastníkov na treťom až desiatom mieste je kredit na dopravnú kartu prímestskej autobusovej dopravy. **(djá)**

Angela Františková – nová primátorka pre Poprad:
„Popradčania platia účty zločineckému uskupeniu. Po voľbách by to malo byť presne naopak.“

Dokončenie z 5. strany

Preto mi dovoľte dôrazne sa opýtať: Kto iný má obyvateľov mesta informovať o hrubom bezpráví, ktoré sa celé roky potichu dialo za stenami nedobytného hradu MsÚ Poprad, ak nie tí, ktorí BOLI, SÚ, a CHCÚ byť jeho súčasťou...??? Na koho, alebo na čo čakáme? Ako ďaleko sme až ochotní zájsť s naším strachom vyjaviť pravdu o tom, akým prehnitým praktikám na magistráte sme sa roky podrobovali? Alebo si naozaj myslíme, že nová generácia riadenia samosprávy môže vyrásť na zbabelstve a odpúšťaní zločinov proti majetku tých, ktorých záujmy sme sa odhodlali zastupovať? Chceme žiť život v ilegalite spolu s tými, ktorých prečiny a zločiny sme neohlásili, a to až do ich premlčania v roku 2026? Zastávam názor, že v dobe krízy si takúto ohľaduplnosť voči milionárom parazitujúcim na našom verejnom bohatstve dovoliť nemôžeme.

Odškodniť obyvateľov v utajení?

Z môjho podnetu prokuratúre jednoznačne vyplýva, že my občania a kandidáti sa môžeme cítiť poškodení obchodnými rozhodnutiami A. Danka, M. Barana, S. Gmittera a ďalších aktérov protispoločenskej činnosti s názvom Nové Nábrežie Poprad alias „nové stredisko investičných nehnuteľností“. A to naozaj smelo! Nemusíme sa báť otvorene nesúhlasiť s riadením, ktoré našu súčinnosť potrebuje len pri voľbách a úhradách miestnych poplatkov. Máme právo netolerovať čierne a trvalo rozostavané stavby, ale ani babrákov, ktorí ich vytvorili. Môžeme chcieť vytvoriť lokálny pracovný trh so zdravými pracovnými miestami a rozdeliť zdroje, ktoré sa dnes poskytujú na súčinnosť pri nezákonnom odčerpávaní komunálneho majetku. Môžeme kreovať bilaterálne a sieťové programy na podporu zamestnanosti v zdravotníctve a ošetrovateľstve. Môžeme chcieť mať univerzitu, alebo bioklimatický park v bývalých Dukelských kasárňach, môžeme chcieť mať oboje. Môžeme ohrnúť nosom, keď sa pozemkoví špekulanti zastavia na našom prahu so slzičkou na krajíčku, že si v Kvetnici plnej chátrajúcich kultúrnych pamiatok chcú postaviť nový „penzión s kaviarničkou“. Môžeme povedať STOP rozdeľovaniu poslancov a zamestnancov MsÚ nátlakom, alebo mechanizmami korupcie. Môžeme odmietnuť hrať hru na to, ktorá vyhláška Úradu verejného zdravotníctva má prednosť pred ústavou, a ktorí z predstaviteľov mesta si dnes zakorčuľuje na štadióne v čiernom okrese. Môžeme trvať na aktívnom čerpaní eurofondov, a na spravodlivejšom prerozdelení bohatstva v našej komunálnej spoločnosti tým, že odbornú revitalizáciu zložiek chránenej časti krajiny „vmyslíme“ do nákladov developera... Jednoducho máme právo odmietnuť sponzorovať aktivity, ktorými mesto znehodnocuje naše územné zdroje a majetok. A nielen to. Máme právo požadovať vrátenie nezákonne odčerpaného kapitálu späť do rúk obyvateľov mesta. Rovnako ako právo použiť náhradu škôd vzniknutých súčasným vedením mesta na nový štart a implementáciu participatívneho modelu samosprávy zapojujúcej svojich občanov do inovatívnych programov otvoreného krízového riadenia.

To a omnoho viac dokážeme, ak spojíme naše informácie osobne, na sociálnych platformách a pripravovaných verejných stretnutiach, kde môžeme „odtajniť“ praktiky, ktoré v priebehu posledných 4 rokov zaistili rapídny prepad samosprávy na 59. miesto rebríčka transparentnosti samospráv. (zdroj: https://samosprava.transparency.sk/rankings/cities/2022)

Zloženie mandátu vo verejnom záujme

Touto cestou by som chcela verejne vyzvať všetkých kandidátov podporujúcich myšlienku „nedošetrenia“ káuz majetkových podvodov spoluorganizovaných mestom Poprad, aby zložili svoju kandidatúru v komunálnych voľbách 2022, a uvoľnili tým cestu demokratickým komunálnym voľbám ako aj kolektívnym snahám o demokratizáciu a skvalitňovanie systémov územnej samosprávy Poprad po voľbách.

Objednávateľ: Ing. Angela Františková, MBA, Poprad *Dodávateľ: Podtatranský kuriér, Poprad, IČO 462 859 03*

Poprad – Európske mesto športu

Šport má v Poprade bohatú tradíciu, najlepšiu športovú infraštruktúru a vo viacerých športových odvetviach talentovanú mládež, ako aj výborných seniorských športovcov, z ktorých sú mnohí reprezentanti Slovenska. Aj preto sa snaha o získanie prestížneho titulu naplnila.

Mesto Poprad sa stalo Európskym mestom športu pre rok 2023 v kategórii miest od 25 000 do 499 999 obyvateľov.

Titul bol mestu udelený na základe hodnotiacej návštevy zloženej z delegátov ACES EUROPE, ktorá sa konala od 21.9 do 23.9.2022 v zložení zástupcov z Azerbajdžanu, Španielska, Škótska a Slovenska. Pre hodnotiacu návštevu bol pripravený bohatý program plný športu vrátane prehliadky športovej infraštruktúry, kde hodnotiaca komisia netajila svoje nadšenie.

„Mám veľkú radosť, že naše mesto uspelo. Potvrdilo sa, že niekoľkoročné úsilie pri budovaní športovej infraštruktúry v našom meste nebolo márne. Včera som mal na návšteve prezidenta SZĽH Miroslava Šatana i prezidenta SFZ Jána Kováčika. Obaja najvyšší funkcionári dvoch najpočetnejších a najpopulárnejších športových zväzov u nás nezávisle od seba povedali, že Poprad má najlepšiu športovú infraštruktúru na Slovensku. Získanie titulu Európske mesto športu je naozaj zaslúžené,“ uviedol primátor Anton Danko.

Najväčšími benefitom získania tohto titulu je zviditeľnenie mesta, medzinárodné uznanie, zvýšenie úrovne športovej a rekreačnej politiky Popradu, zaradenie mesta do siete miest športu v Európe, či získanie možností zapojiť sa do rôznych grantov EK s ďalšími mestami Únie.

Získaným titulom bude podporený napríklad rozvoj cestovného ruchu, zvýšenie športového štandardu mesta a s tým súvisiaca sociálna súdržnosť, zapojenie znevýhodnených skupín do športu, zlepšenie zdravia a kvality života obyvateľov i možnosť vytvorenia partnerstiev na lokálnej a medzinárodnej úrovni v záujme získania dotácií do športu.

„Poďakovanie patrí predovšetkým primátorovi Antonovi Dankovi a jeho systematickej práci, pretože dlhodobo podporuje zveľaďovanie športovej infraštruktúry, ďalej viceprimátorom mesta, ktorí boli na čele pracovnej skupiny ku kandidatúre Popradu na EMŠ a v neposlednom rade ďakujeme aj poslanom MsZ, ktorí schválili zapojenie sa mesta do kandidatúry,“ uviedol koordinátor projektu Poprad - kandidát na Európske mesto športu 2023 a vedúci oddelenia strategického rozvoja MsÚ Lukáš Penxa.

Pre mesto je získanie titulu veľká česť, ale zároveň i záväzok, a tak nasledujúce kroky budú viesť k rozšíreniu už existujúceho plánu aktivít pre rok 2023.

„Budeme naďalej podporovať šport v celom rozsahu - od dotácií športovým klubom pôsobiacim na území mesta Poprad, cez budovanie a rozvíjanie športovej infraštruktúry a jej sprístupňovaní širokej verejnosti. Taktiež budeme podporovať a pripravovať podujatia pre školské zariadenia, rozšírime ponuku príležitostných športových aktivít pre obyvateľov mesta od najmenších až po seniorov. Naším cieľom je snaha a podpora podujatí, ktorých sa môžu zúčastňovať všetky skupiny obyvateľstva,“ vysvetlila referentka mládeže a športu MsÚ Jana Pálková.

Samospráva je momentálne i v oficiálnych rokovaniach s Národným športovým centrom o vytvorení užšej spolupráce na nasledujúci kalendárny rok. Ide o záujem mesta organizovať Memoriál Adriána Babiča či Majstrovstvá Slovenskej republiky vo volejbale stredných škôl ako i iné projekty.

Delegácia mesta Poprad prevezme titul Európske mesto športu na pôde Európskej komisie v Bruseli dňa 6. decembra 2022.

Mesto Poprad

PODTATRANSKÝ KURIÉR
SPOLOČENSKO-EKONOMICKÝ OBČASNÍK
Spoločensko - ekonomický občasník
Vydavateľ:
Podtatranský kuriér, s. r. o., Kysucká 3416/27, 05801 Poprad
IČO: 462 859 03,
Majiteľka a inzercia:
Janka Hriňáková
0903 608 499
marketing@podtatransky-kurier.sk
Redakcia:
Zodpovedná redaktorka: PhDr. Ľudmila Rešovská
Redakcia: 0905 348 487
e-mail: novykurier@gmail.com, redakcia@podtatransky-kurier.sk,
web: http://www.podtatransky-kurier.sk.
Tlač: ROTAPRINT, spol. s.r.o., Barčianska 68, Košice
MK SR: EV 4442/11
ISSN: 1338-5402

Letná sezóna v múzeách

Vyše 385-tisíc ľudí navštívilo v letnej sezóne múzeá a galérie v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja (PSK). Ide o približne 82-tisíc návštevníkov viac ako v minuloročnej letnej sezóne.

Od mája do septembra boli múzeá a galérie v PSK dejiskom mnohých kultúrnych podujatí, novoinštalovaných výstav a sprístupnených zrekonštruovaných priestorov. Mimoriadne obľúbeným turistickým a kultúrnym cieľom Prešovského kraja ostáva **Ľubovnianske múzeum – hrad v Starej Ľubovni** s tohtoročnou najvyššou letnou návštevnosťou spomedzi župných múzeí a galérií, takmer 175-tisíc návštevníkov.

Všetkých sedem múzeí navštívilo počas tohtoročného leta dohromady takmer 370-tisíc ľudí. Viac návštevníkov ako v roku 2021 si prišlo v letných mesiacoch pozrieť aj **Múzeum moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach.**

Múzeum v Kežmarku tiež pocítilo pomalý návrat k počtom návštevníkov predcovidových čias. Ako každé leto, aj tento rok, hostil hrad v Kežmarku divadelné predstavenia, koncerty L. Filipovej či P. Hammela, letné kiná, stredoveký deň s módnou prehliadkou, sokoliarmi. Ponuka **Krajského múzea v Prešove** prilákala najviac návštevníkov do **kaštieľa v Hanušovciach nad Topľou.** Významnou udalosťou bolo otvorenie novej stálej expozície **Krajského múzea v kaštieli v Stropkove.**

Nová výstava Začepčený Spiš spojená s tvorivými dielňami a pravidelné letné čítárne **Podtatranského múzea v Poprade** boli pripravené zabaviť a vzdelávať mnohých záujemcov. **Šarišské múzeum v Bardejove** vítalo návštevníkov najmä vo svojej expozícii ľudovej architektúry – skanzene v Bardejovských kúpeľoch, kde sa uskutočnila Prehliadka rusínskeho a šarišského folklóru, ochotnícke divadelné predstavenie aj remeselný jarmok.

Novozrekonštruovaný renesančný kaštieľ v Humennom bol túto letnú sezónu veľkým lákadlom pre mnohých. V unikátnych priestoroch jeho nádvoria sa konali viaceré podujatia aj výstava. Celkovo **Vihorlatské múzeum v Humennom** realizovalo deväť výstavných projektov a 25 múzejných podujatí nielen v kaštieli, ale aj v skanzene, napr. Deň tradičných remesiel či Oživené remeslá. **(psk)**